బొత్తిగా అర్థంకాని మనిషి

అతను పెట్టుకునే కళ్ళద్దాల ఫ్రేము చిత్రంగా వుంటుంది. పౌరాణిక నాటకాలు వేసే వాళ్ళలా పొడుగ్గా పెంచుకుంటాడు జుట్టు. చిన్న చిన్న గింజల్లాంటివేవో భుజాన తగిలించుకున్న సంచిలోంచి తీసి నములుత్తాంటాడు.

శుక్రవారం ఊళ్ళో జరిగే సంతంతా తిరుగుతాడుగానీ ఏమీ కొనడు. ఎవరైనా నచ్చిన మనిషి కనిపిస్తే తదేకంగా చూస్తుంటాడు.

ఆ రోజు ఉదయం, పనిచేస్తున్న వేలి స్కూల్లో ఉద్యోగానికి సెలవు పెట్టేసి, టేప్ రికార్డరు తీసుకుని పర్వతానికి అటుపక్కనున్న డుమ్రిగుడా అనే గ్రామం వెళ్ళాడు.

అక్కడ పనిచేసుకుంటూ పాడుకుంటున్న ఒరియా జానపద గీతాన్ని రికార్డ్ చేసుకుని వింటూ రైల్వేస్టేషన్‌లో కొచ్చాడు.

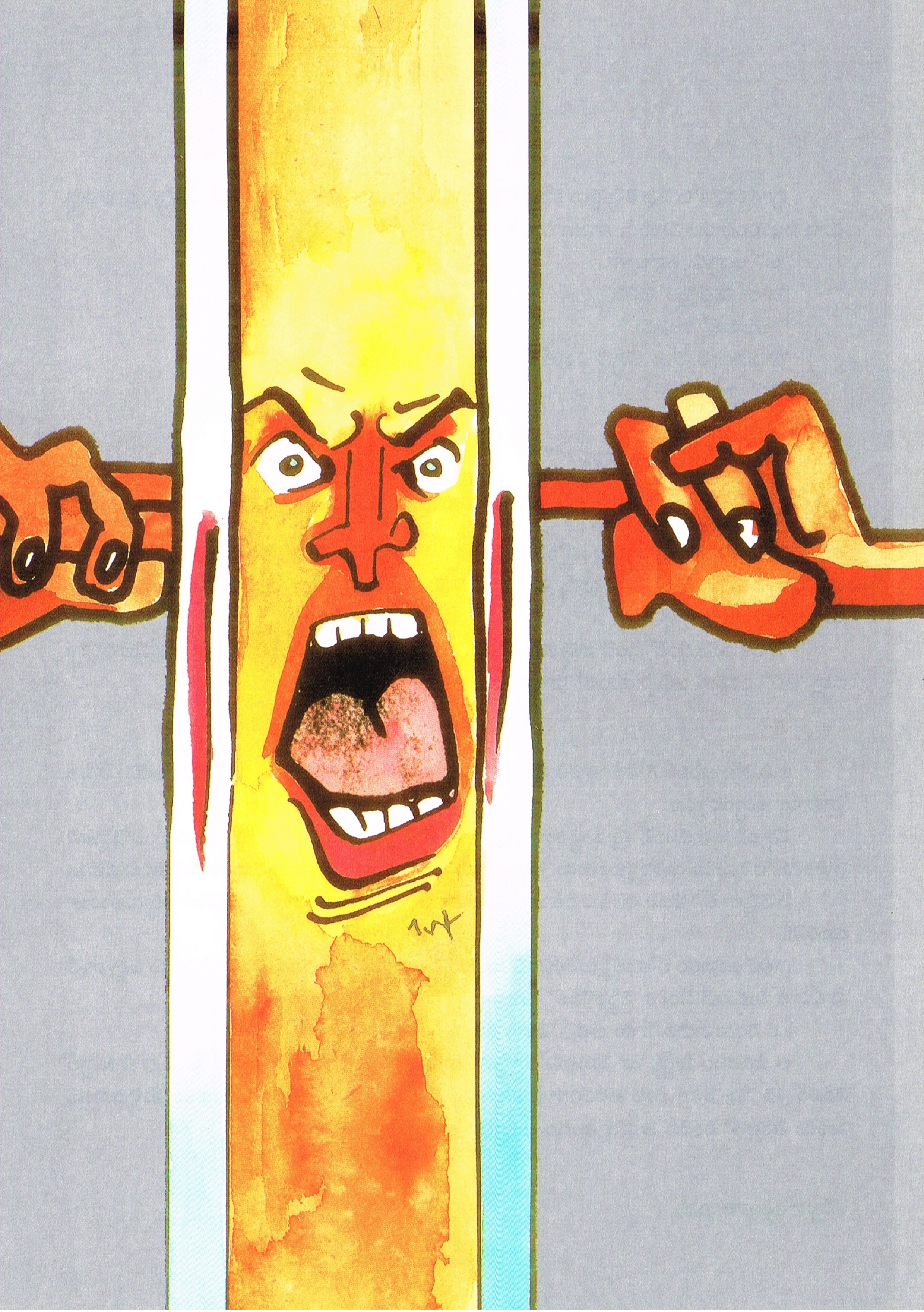

శృంగవరపుకోట వేపు వెళ్ళే రైలు కోసం సిమ్మెంటు బెంచీ మీద కూర్చుని వున్న రైల్వే ఉద్యోగులు అతన్ని చూసి పలకరించారు. "ఏమండి, వాసుగారూ, బాగున్నారా?" అని.

"ఆ" అన్నాడు జవాబుగా.

"చాలా చిత్రమైన మనిషి"

"మనుషుల్లో కలవడు."

"పొరపాటున నోరు విప్పితే ఎవరికీ ఏమీ అర్థం గాకండా మాటాడతాడు."

"ఏదో రాస్తాడట?"

"అవును... రచయిత."

"ఎందులోనన్నా అచ్చయ్యాయా?"

"నే రాసినవి అచ్చుకావు అన్నాడు."

"ఏంటో విచిత్రమైన మనిషి."

"ఆ మధ్య ఒక అర్ధరాత్రి ఇంట్లోంచి బయటికొచ్చేస్తే పాపం భార్య హరికెన్ లాంతరు పట్టుకుని ఈ అడివంతా వెతుక్కుందట. తీరా చూస్తే ఈ స్టేషన్ చివర తల కింద ఇటుక పెట్టుకుని పడుకుని చుక్కల్ని చూస్తున్నాడట."

"గాలికొండపురంలో వుండే వాళ్ళెవరికీ వాసూ మీద స్పష్టమైన అభిప్రాయంలేదు. అతను కనిపించినప్పుడల్లా 'అదో' రకమైన అభిప్రాయంతో మాటాడుకుంటూ వుంటారు.

*

ఐ.ఎ.ఎస్. ఆఫీసర్ గోపాలాచారికి ముప్ఫై ఎనిమిదేళ్ళు వుంటాయి. ఆమధ్య ఒక వీక్లిలో అతను రాసిన హైకూలు అచ్చయ్యాయి.

వెన్నెలని అనుభవించే శక్తి పరిస్థితుల వల్లనో వయసువల్లనో పోయినవాడు, హృదయంలోంచి వెన్నెలని సృజించుకోలేని మనిషి దురదృష్టవంతుడు. తను చదివిన ఈ వాక్యాలు చాలాసార్లు మననం చేసుకుంటాడతను.

ఏ వెన్నెలా లేని పదవి తనకి దొరికినందుకు చాలా ఇబ్బందిపడ్డ సందర్భాలు ప్రతిరోజూ ఏర్పడుతుంటాయతనికి.

గాలికొండపురం లోయల్లో ఘనీభవించే సుందర చైతన్యాన్ని దర్శించడానికి వచ్చిన అతను నిన్న రాత్రే హేట్‌హిల్ మీదుండే బేంబూ గెస్ట్‌హౌస్‌లో దిగాడు.

ఒక రెండువారాల పాటు అతని మకాం ఇక్కడే.

ఆ ఉదయం షార్ట్స్, షూ వేసుకుని మార్నింగ్ వాక్‌కి బయలుదేరిన గోపాలాచారి స్టేషన్ దాటి టన్నెల్ నెంబర్ 42 వేపు వెళ్తూ కింద అందంగా ప్రవహిస్తున్న గోస్తనీనది కనిపించేసరికి దారి అటు మళ్ళించాడు. మంచు తెరలతో నిండిన ఆ నది అందం అద్భుతం అనిపించింది.

దగ్గర్లో వున్న సొలపచెట్టు మీద కోయిలకి వంతగా కూస్తున్న చాలా పక్షుల శబ్దాలు వింతగా వినిపించాయి.

ఆ పక్షుల రాగాల్నే వింటూ ఆగిపోయిన అతనికి మంచులో నడిచి వస్తున్న వాసూ అతని భార్య కనిపించారు. వాళ్ళు తన వేపే వస్తున్నారు.

వాళ్ళ మాటలు తనకి వినిపిస్తున్నాయి.

"ఈ ఉదయం చాలా అందంగా వుందండీ" అంటోందామె.

"సౌందర్యమంటే ఏమిటి?" వాసు అడిగాడామెని.

"ఏమిటీ?" ఎదురు ప్రశ్నించిందామె.

"మనం ఏమీ లేకుండా వున్నప్పుడు, మనల్ని గురించి మనకొచ్చే ఊహలూ ఆలోచనలూ లేనప్పుడూ సౌందర్యం గోచరిస్తుంది. ఎలాంటి మానసికతకీ దాసులు కాకుండా వున్నప్పుడు సౌందర్యస్పర్శ లభిస్తుందట" అన్నాడు.

"నేనొకదాని గురించి మాటాడ్తుంటే మీరింకోదాని గురించి చెప్తున్నారేమో!" అందామె.

వాళ్ళు మరీ దగ్గరయ్యారు. బక్కపల్చటి వాసూని గమనించిన గోపాలాచారి గెస్ట్‌హౌస్ కొచ్చాక అడిగితే చిత్రంగా చెప్పారంతా.

ట్రాన్స్‌ఫరై వెళ్ళిపోయిన మలయాళీ స్టేషన్ సూపర్నెంట్ నాయర్‌గారు వాసూలో ప్రత్యేకతేదో ఉందని అభిప్రాయపడి ఇక్కడి రైలు నిలయం ఆడిటోరియంలో సన్మానం ఏర్పాటు చేయిస్తే ససేమిరా వద్దన్నాడు. అతన్ని ఒప్పించేసరికి ఇక్కడ చాలామందికి పదేళ్ళ ఆయుష్షు తగ్గింది.

లాస్టకి ఒప్పుకున్న ఈ వాసు స్టేజి మీద ఎలాంటి సభామర్యాద పాటించకుండా మైకు ముందుకొచ్చి దేవతల ఆశీర్వాదం పొందిన ఈ లోయలో ఆనందంగా గడుస్తున్న ఈ చల్లని సాయంత్రం వేళ ఎన్నో ఏళ్ళనించి నేను పెట్టే యాతనని ఆనందంగా భరిస్తున్న ఒక వ్యక్తికి పాద నమస్కారం చెయ్యాలి అని స్టేజి మీదున్న తన భార్య కాళ్ళకి నమస్కారం చేశాడు.

అక్కడున్న వాళ్ళు చెప్పిన ఆ సంఘటన విన్న గోపాలాచారికి వాసుని కలవాలన్న కుతూహలం పెరిగింది. "అతన్ని కలవాలి... కబురుచేస్తే వస్తాడా?" అడిగాడు అక్కడివాళ్ళని.

"డౌట్ సార్! రాడు" అన్నారు.

"అతనికి స్నేహితులెవరైనా వున్నారా ఇక్కడ?"

"లేనట్టే సార్."

"అతని ఇల్లెక్కడ?"

"మీరు జాగింగ్‌కి వెళ్ళిన గోస్తనీనది ఒడ్డున."

*

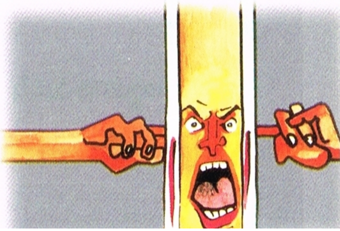

సాయంత్రం నాలుగు గంటలు దాటింది.

శీతాకాలం గాలి అతి చల్లగా వీస్తోంది.

చాలా దారులున్న ఆ పర్వతం ఎక్కుతున్నాడు గోపాలాచారి. ఎటుపక్క చూసినా నారింజచెట్లు, అక్కడక్కడా పనసచెట్లు, చెట్టు మొదట్లో పుంజీడు పనసపళ్ళు. వాటి మధ్యలో కొన్ని మిగలమగ్గి పగిలిపోవడం వల్ల నారింజల పరిమళంలో ఆ పరిమళం కూడా కలుస్తోంది.

ఇంకాస్త ముందుకి నడిచి పర్వతం మరో పక్కకి దిగుతుండగా ఆకులకి సమసంఖ్యలో పూచిన ఆకు సంపెంగలు, అక్కడక్కడా పేరు తెలియని వింత రంగుల పుష్పాలు, వింత వింత పరిమళాలు.

'ఆ వాసూ అన్నట్టు దేవతల ఆశీర్వాదం పొందిన వనమే ఇది' అనుకుంటూ పర్వతం పూర్తిగా దిగి కొంత దూరం నడిచేసరికి కనిపించింది గోస్తనీ నది. దాని ఒడ్డునే వుంది పచ్చి వెదుళ్ళతో నిర్మించుకున్న వాసు ఇల్లు.

నది ఒడ్డున కూర్చుని నీలంగా వున్న ఆకాశాన్ని తన్మయత్వంతో చూస్తున్నాడతను. అతని ఏకాంతానికి భంగం కలక్కూడదని దూరం నించే గమనిస్తున్నాడు గోపాలాచారి. కాస్సేపటికి తెల్లటి డేగ ఒకటి నీలం ఆకాశంలో వలయాలు తిరుగుతోంది. తదేకంగా దాన్నే చూస్తున్నాడు.

ఇంతలో ఎక్కడ్నుంచి వచ్చిందో ఒక వింత పక్షి , నది ఒడ్డునున్న తడి మట్టి దువ్వి దాంట్లో దాక్కున్న పొడుగాటి పురుగుని లాగే ప్రయత్నం చేస్తోంది.

నెమ్మదిగా లేచిన వాసు ముందుకెళ్ళి తనని పరిచయం చేసుకున్నాడు గోపాలాచారి.

ఇంత గొప్ప మనిషి తన దగ్గరకొచ్చాడని కంగారుపడకుండా "రండి" అని ఇంటికి తీసుకెళ్ళాడు.

చెమ్మగా వున్న ఆ గదిలో ఎక్కడ చూసినా పుస్తకాలు చిందరవందరగా పడున్నాయ్. సగం రాసి వదిలేసిన కాయితాలు, వాటిమీద సిరా మరకలు.

మంచం నిండా కూడా పుస్తకాలు. కూర్చోండి అని చెప్పి లోపలికెళ్ళి కాఫీకి బదులు ఒక పళ్ళెం నిండా సరస్వతీ ఆకూ, నాలుగు పచ్చి వేరు ముక్కలూ పట్టుకొచ్చి "నమలండి మంచిది" అన్నాడు.

"ఏం రాస్తున్నారు?" అడిగాడు గోపాలాచారి.

"రాసింది నచ్చితేగా" అన్నాడు వాసు.

"ఎవరికి?"

"నాకు."

గది మూల రాసి చింపి వుండలు చుట్టి పారేసిన కాయితాలూ చాలా కనిపించాయి.

దేని గురించి అడిగినా పొడిపొడిగా సమాధానాలు చెప్పిన అతను చివరికొకటి స్పష్టంగా చెప్పాడు. రాసినవి చాలా చింపేయగా కాస్తేదో తృప్తినిచ్చిన ఒక నాటకం వుందట. దాన్ని తనే డైరెక్ట్ చేసి వేలీ స్కూల్ ఆడిటోరియం లో ప్రదర్శించాలట.

"వీలవుతుందో,లేదో" అన్నాడు.

"ఆ నాటకం కథేంటి?" అడిగాడు గోపాలాచారి.

"ఏదో లెండి... 'నీడలు వేలాడే సమయమిది' అనిపేరు పెట్టానందాకా."

"చాలా బాగుంది. అందమైన ఈ గాలికొండపురం అంతా మీలాంటి క్రియేటర్స్‌తో నిండిపోవాలని పిస్తుంది" అన్నాడు గోపాలాచారి.

"వంద మంది వుంటే అందులో ఒకడు క్రియేట్ చెయ్యాలి. తక్కినవాళ్ళు వాడు చేసినదాన్ని రివ్యూ చెయ్యాలి. రజనీష్ అన్నట్టు నాలాంటి ప్రతివాడు క్రియేటరయితే ఈ ప్రపంచం చాలా అగ్లీగా తయారవుతుంది. అసలుకొస్తాను క్రియేటివిటీ అంటే ఏమిటీ? నాక్కావల్సింది లిటరల్ మీనింగ్ కాదు."

"మీరే చెప్పండి" అని అన్నాడు గోపాలాచారి.

"స్వచ్ఛమైన మనసుతో చేసింది ప్రతిదీ క్రియేటివ్‌గానే వుంటుంది. తెల్లకాయితం లాంటి మనసుతో మీ ప్రేయసికేదైనా రాయండి. అందులో క్రియేటివ్ థింగ్ వుంది. అంతే తప్ప క్రియేటివిటీ అంటూ ప్రత్యేకించి ఏమీ లేదట" అన్నాడు వాసు.

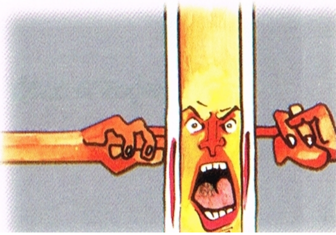

గెస్ట్‌హౌస్ కొచ్చిన గోపాలాచారి మనసునిండా నిండిపోయాడు వాసు. అతని గురించి పదేపదే ఆలోచిస్తుంటే అతనో తత్వవేత్తలా అనిపించాడు. తనీ ఊరినించి వెళ్ళేలోపే ఆ నాటక ప్రదర్శన జరగాలి అనుకున్నాడు చివరికి.

*

అనుకున్నట్టే ప్రదర్శనకి సంబంధించిన పనులు చాలా అద్భుతంగా సాగుతున్నాయి.

వైజాగ్ నుంచి నాగమణి అనే అమ్మాయిని, కొందరు మగాళ్ళనీ నాటకంలో వేషాలకి పిలిపించిన వాసు రాత్రీపగలూ తేడా లేకుండా రిహార్సల్స్ చేయిస్తున్నాడు. తన జీవితంలో అంతగా శ్రమించిందెప్పుడూ లేదేమో!

అతనలా శ్రమపడ్తుంటే ఇరిటేట్ అయిపోతూ తిట్టుకుంటున్నారు ఆర్టిస్టులు. హీరోయిన్ వేషం వెయ్యడాని కొచ్చిన అమ్మాయయితే చెప్పాపెట్టకుండా కిరండోలు పాసింజరెక్కి పారిపోయింది. నానా అవస్థాపడి ఇంకో అమ్మాయిని తీసుకొచ్చారు.

వైజాగ్‌లో వుండే రైల్వే డివిజినల్ మేనేజర్నీ, రైల్వే కాంట్రాక్టర్స్నీ, డివిజినల్ ఫారెస్ట్ ఆఫీసర్లనీ, గొప్పగొప్ప కళాకారుల్నీ ప్రదర్శనకి ఆహ్వానించాడు గోపాలాచారి. దగ్గర్లో వున్న అనంతగిరి, అరకు, పాడేరు ప్రాంతాల్లో వుండే జనం కూడా పిలవబడ్డారు.

ఆ చల్లని సాయంత్రం గాలికొండపురమంతా ఇంతకు మునుపెన్నడూ లేనంత వింత కాంతిని చిమ్ముతూ మెరిసిపోతోంది.

వేలీ స్కూల్ ఆడిటోరియం నిండా జనం గోస్తనీ నదిలో జలంలా నిండిపోయారు. గాలికొండ మీంచి వీస్తున్న చల్లగాలిని వచ్చిన జనమే పీల్చేసి, వదలడంతో వేడిగా తయారైంది వాతావరణం. జనం మాటలకి డిస్టర్బయిపోయిన లోయలో పక్షులు ఆ పూటకి రాగాలు తీయడం మానేశాయి. పచ్చటి లోయల్నిండా చిక్కటి చీకటి అలుముకుంది.

వాసు నాటక ప్రదర్శన ప్రారంభమైంది.

"...కోరికని అర్థం చేసుకోవాలి. కోరికది ఒకే చర్య- అది రకరకాలుగా ఒకదానికొకటి వ్యతిరేకంగా కోరుతూ కృషి చేస్తున్నప్పటికి అవన్నీ కోరిక నించి పుట్టినవే. కోరికని ఉన్నతమైనదిగా చూడ్డంగానీ, అణచి వెయ్యడంగానీ చెయ్యకూడదు. దాన్ని అర్థం చేసుకోవాలి. అర్థం చేసుకునే రూపమొకటి వున్నట్టయితే అదీ కోరిక రూపమే. అనుభవం పొందేది లేకుండా అర్థం అయినట్టయితే అనేకం నించీ ఒక్కటినించీ కూడా స్వేచ్ఛ లభిస్తుంది..."

స్టేజి మీద ప్రసంగిస్తున్న ఆ మనిషి వేషం మహా తత్వవేత్త జిడ్డు కృష్ణమూర్తిని పోలి వుంది.

అతని చుట్టూ వున్న కొందరు అతని మాటల్ని వ్యతిరేకిస్తున్నారు. స్వామీజీ వేషంలో వున్న ఒక మనిషైతే మరీ మర్యాద దాటిపోతున్నాడు.

చాలా అద్భుతంగా, ఆసక్తికరంగా సాగుతోంది నాటకం. రెప్పార్పకుండా చూస్తున్నారంతా.

'చెత్త నాటకం' అన్న మాటలు ప్రేక్షకుల్లోంచి వినిపించాయి. ఆ మాటలన్న మనిషిని పట్టించుకోని స్థితిలో వున్న జనం ప్రదర్శనలో లీనమయి ఉత్కంఠతో చూస్తున్నారు.

"జె.కె. జుట్టు వెండిలా వుండుంటుంది. ఆ స్టేజి మీదున్న వాడిలా నల్లగా వుండదు" మళ్ళీ వినిపించాయి మాటలు.

తన్మయులై వున్న జనం ఈసారి కూడా పట్టించుకోలేదు.

"ఆ స్వామీజీని చంపెయ్యండి... అసలా పాత్ర ఏమిటి... చాలా అబ్సర్డ్‌గా వుందీ నాటకం. అసలు దీన్ని రాసి డైరెక్ట్ చేసినవాడ్ని ఉరితియ్యండి... వెంటనే ఉరి వెయ్యండి వాడ్ని."

జనం లోంచి వినిపిస్తున్న అరుపులకి కలకలం రేగింది. ఆడిటోరియంలో లైట్లు వెలిగాయి.

నాటకం ఇంత గొప్పగా జరుగుతూంటే పేలుతున్న ఆ ఇడియట్ ఎవరా అన్నట్టు కోపంగా ఒకేసారి తలలు తిప్పి చూశారంతా.

"స్టాప్ ది ప్లే... స్టాప్ ది ప్లే!" పూనకం వచ్చినవాళ్ళా పెద్దగా అరుస్తున్న ఆ మనిషి- ఆ నాటక రచయితా, నిర్దేశకుడూ అయిన వాసు.
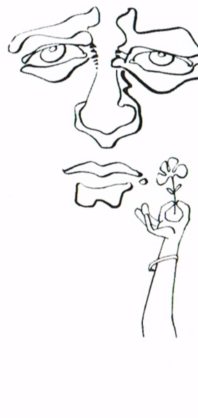
స్వాతి సపరివారపత్రిక
24 జులై 1997